

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

MORSKI
INSTYTUT
RYBACKI
PAŃSTWOWY
INSTYTUT
BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
22

RYNEK RYB

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 2004 ROKU

ISSN 1732-5889

ANALIZY RYNKOWE

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

LISTOPAD 2014

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR RYNKU RYB:

Krzysztof Hryszko

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 555 egz. Ark. wyd. 5,26

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne <i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	6
II. Polityka rybacka i regulacje rynku ryb <i>dr Emil Kuzebski, dr Barbara Pieńkowska</i>	7
III. Światowy rynek ryb i owoców morza <i>mgr Małgorzata Kieliszewska</i>	12
IV. Krajowa produkcja ryb i owoców morza	16
1. Rybołówstwo morskie <i>dr Emil Kuzebski</i>	16
2. Rybactwo śródlądowe <i>dr Andrzej Lirski, mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	18
V. Popyt na ryby i owoce morza	23
1. Przetwórstwo <i>mgr Stanisław Szostak, mgr Jadwiga Drożdż</i>	23
2. Spożycie ryb i owoców morza oraz ich przetworów <i>dr Barbara Pieńkowska, mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	26
VI. Handel zagraniczny rybami i owocami morza oraz ich przetworami <i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	31
VII. Ceny ryb i przetworów rybnych <i>mgr inż. Krzysztof Hryszko, mgr Stanisław Szostak</i>	36

Podaż ryb, przetworów rybnych i owoców morza na rynek krajowy, według ostatecznych danych, wyniosła w 2013 r. 468,4 tys. ton (w ekwiwalencie wagi żywej) i była o 4,5% większa niż przed rokiem. Wpłynęło na to głównie zwiększenie połowów własnych oraz wzrost importu netto. Szacuje się, że w 2014 r. nastąpi dalszy wzrost podaży ryb w kraju (o 2,1% do 478,2 tys. ton), ale będzie on determinowany wyłącznie przez zwiększony import, przy znacznym spadku połowów morskich i eksportu. W konsekwencji wyraźnie zwiększy się udział importu w zaopatrzeniu rynku, a wskaźnik samowystarczalności obniży się w porównaniu z rokiem poprzednim o 6,7 p.p. do 45,6%.

Połowy ryb na Bałtyku mogą się zmniejszyć w 2014 r. o ok. 10% i wynieść 120,7 tys. ton. Wpłyną na to wyłącznie niższe połowy szprotów (o 26%), w konsekwencji obniżenia limitu połowowego oraz zmiany systemu podziału indywidualnych kwot połowowych. Wyładunki pozostałych najważniejszych gatunków ryb powinny być w 2014 r. większe niż przed rokiem. W I półroczu br. bardzo dobre wyniki połowowe uzyskiwano zwłaszcza w rybołówstwie śledziowym (wzrost o 17%) oraz w połowach storni (o 30%). Na poziomie nieznacznie wyższym niż w 2013 r. szacowane są połowy dorszy, ale nadal występują

duże problemy z pozyskiwaniem ryb dobrej jakości. Wykorzystanie kwot połowowych dostępnych Polsce w 2014 r. może wynieść ok. 87% i być o ok. 11 p.p. niższe niż w roku poprzednim. Połowy dalekomorskie szacowane są w 2014 r. na ok. 45 tys. ton, tj. o ponad 25% mniej niż przed rokiem, a zdecydowały o tym niskie wydajności połowowe na niektórych łowiskach. W 2014 r. zwiększy się prawdopodobnie podaż ryb pochodzących z połowów i produkcji śródlądowej (o ok. 5,5%), z dominującym udziałem karpi i pstrągów. Łączne połowy krajowe szacowane są w 2014 r. na 218,2 tys. ton, tj. o 11% mniej niż rok wcześniej.

Spożycie ryb, przetworów rybnych i owoców morza wyniosło w 2013 r. 12,17 kg/mieszkańca (w ekwiwalencie wagi żywej) i było o 4,0% większe niż w roku poprzednim. Zwiększona konsumpcja dotyczyła w równym stopniu ryb morskich (9,21 kg/mieszkańca), jak i ryb słodkowodnych (2,69 kg/mieszkańca), przy nieznacznie mniejszym popycie na owoce morza (0,27 kg/mieszkańca). Ponad połowa rocznej konsumpcji przypadła na cztery podstawowe gatunki – mintaje, śledzie, makrele i dorsze. Szacunkowe dane bilansowe w okresie I półroczu 2014 r. wskazują na możliwy dalszy wzrost konsumpcji ryb, owoców morza oraz ich przetworów w całym roku o ok. 1,0% do 12,3 kg/mieszkań-

ca. Największy wpływ będzie mieć na to zwiększenie popytu na mintaje, dorsze i łososię, przy spadku spożycia pozostałych ważniejszych gatunków ryb.

Duży spadek połowów krajowych wpłynie na ograniczenie wolumenu eksportu ryb, przetworów rybnych i owoców morza z Polski w 2014 r. o ok. 5% do 580,0 tys. ton (w ekwiwalencie wagi żywej), ale wyższe ceny i wzrost wywozu relatywnie droższych produktów pozwoli utrzymać na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego wartość eksportu (1431,5 mln EUR). Stabilizacja cen ryb na rynkach światowych na wysokim poziomie będzie wpływać na niewielkie zmiany wolumenu importu (840 tys. ton), ale wzrost znaczenia w strukturze przywozu drogich gatunków (m.in. łososi i dorszy) spowoduje zwiększenie wydatków (o 3,3% do 1539 mln EUR) i wyraźne pogorszenie ujemnego salda handlu zagranicznego rybami, owocami morza oraz ich przetworami (do ponad 100 mln EUR). Import netto sektora rybnego zwiększy się w 2014 r., w porównaniu z rokiem poprzednim o ok. 37 tys. ton do ok. 260 tys. ton. Dominującym gatunkiem w handlu zagranicznym rybami pozostają łososię z ponad 50% udziałem w jego wartości.

W końcu trzeciego kwartału 2014 r. przetwórstwem ryb w kraju zajmowało się 247 zakładów z uprawnieniami do

Bilans ryb i owoców morza w Polsce (tys. ton masy żywej ryb)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014 S
Połowy morskie	170,8	179,9	179,7	195,4	165,7
w tym: bałtyckie	110,1	110,8	120,6	134,0	120,7
dalekomorskie	60,7	69,1	59,1	61,4	45,0
Połowy słodkowodne i akwakultura	45,1	48,3	50,4	49,8	52,5
Razem połowy krajowe	215,9	228,2	230,1	245,2	218,2
Import	778,3	774,0	770,6	836,7	840,0
Eksport	492,1	520,7	552,5	613,5	580,0
Podaż ryb konsumpcyjnych na rynek krajowy^a	500,9	472,7	448,2	468,4	478,2

^a w podaż ryb na rynek nie uwzględniono części połowów dalekomorskich, które zostały przetworzone na mączkę rybną i nie były przeznaczone do konsumpcji (w 2010 r. – 1,2 tys. ton, w 2011 r. – 8,8 tys. ton), S – szacunek

Źródło: Dane MIR-PIB oraz szacunek IERiGŻ-PIB na podstawie danych IRŚ.

handlu produktami na obszarze Unii Europejskiej. Wolumen przetwórstwa ryb w zakładach dużych o zatrudnieniu powyżej 50 osób zmniejszył się w I półroczu 2014 r. o 12,7% do 187,4 tys. ton i wynikał głównie z ograniczenia połowów szprotów i produkcji ryb mrożonych (o 50%). Mniejsza niż przed rokiem była także produkcja ryb wędzonych (głównie łososi) pod wpływem mniejszego ich eksportu. Wzrosło natomiast przetwórstwo ryb na marynaty (o 3,5%) oraz mrożonych i świeżych filetów z ryb morskich (o 6,4%). Szacuje się, że w całym roku łączna produkcja w sektorze przetwórstwa ryb będzie

mniejsza niż rok wcześniej o ponad 2% i wyniesie 456 tys. ton. W I półroczu 2014 r. wyraźnie poprawiła się sytuacja ekonomiczno-finansowa przedsiębiorstw przetwórstwa ryb. Zysk netto przekroczył 70 mln zł, przy stabilizacji na poziomie roku poprzedniego przychodów ze sprzedaży. Oczekuje się, że w 2014 r. wartość produkcji zakładów przetwórstwa ryb w Polsce wyniesie łącznie 8,5 mld zł i będzie najwyższa w historii.

Obniżki cen wielu gatunków ryb importowanych, spadki cen innych produktów żywnościowych oraz defla-

cja wyraźnie determinują poziom cen produktów rybnych w 2014 r. Geny detaliczne ryb i owoców morza w okresie trzech kwartałów 2014 r. były średnio wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 0,3%, ale we wrześniu br. w porównaniu z wrześniem 2013 r. ub.r. spadek cen wyniósł 1,0%. Utrzymanie podobnych tendencji w ostatnich miesiącach 2014 r. może spowodować, że po raz pierwszy od dekady nastąpi spadek cen w ujęciu średniorocznym. Wyższe ceny niż przed rokiem notowane są natomiast na poziomie zbytu (wzrost od początku roku o 2,2%), co może świadczyć o spadku marż handlowych.

SUMMARY

In accordance with final data, the supply of fish, fish products and seafood to the domestic market amounted to 468.4 thousand tonnes (live weight equivalent) in 2013 and was 4.5% higher than last year. It was mainly due to an increase in both domestic catches and net imports. In 2014, a further increase in the national supply of fish (by 2.1% to 478.2 thousand tonnes) is expected, but it will be determined solely by increased imports accompanied by a significant decline in marine catches and exports. As a result, the share of imports in market supply will significantly grow and self-sufficiency rate will fall by 6.7 percentage points to 45.6% compared to the previous year.

In 2014, Baltic Sea catches may fall by about 10% and amount to 120.7 thousand tonnes. It will be solely due to lower sprat catches (by 26%) resulting from a drop in the catch limit and a change in the system for distribution of individual fishing quotas. The 2014 landings of other major fish species should be higher than the year before. In the first half of this year, especially herring and flounder catches increased significantly (by 17% and 30%, respectively). Cod catches are expected to be slightly higher than in 2013, but there are still serious problems with

obtaining good quality fish. The use of 2014 fishing quotas in Poland may reach about 87%, which is about 11 percentage points lower than last year. In 2014, deep-sea catches are estimated at about 45 thousand tonnes, i.e. over 25% less than the year before, which is due to low fishing capacity in certain fisheries. In 2014, the supply of fish from inland catches and production is expected to increase (by about 5.5%), with a dominant share of carp and trout. Total domestic catches in 2014 are estimated to be 218.2 thousand tonnes, i.e. about 11% less than the year before.

In 2013, the consumption of fish, fish products and seafood reached 12.17 kg per capita (live weight equivalent) and was 4.0% higher than in the previous year. Increased consumption applied equally to marine fish (9.21 kg per capita) and freshwater fish (2.69 kg per capita), with slightly lower demand for seafood (0.27 kg per capita). Four basic species, i.e. pollock, herring, mackerel and cod, accounted for over half of annual consumption. In the first half of 2014, balance sheet estimates indicate a possible further increase in the consumption of fish, seafood and their products throughout the year by about 1.0% to 12.3 kg per capita. It will be most affected by a rise in demand

for pollock, cod and salmon, with the lower consumption of other important fish species.

A steep fall in domestic catches will reduce Polish exports of fish, fish products and seafood in 2014 by about 5% to 580.0 thousand tonnes (live weight equivalent), but higher prices and increased exports of relatively more expensive products will maintain the export value at a similar level to the previous year (EUR 1431.5 million). World fish prices stabilised at a high level will result in minor changes in imports (840 thousand tonnes), but growing importance in the structure of imports of expensive species (such as salmon and cod) will imply higher spending (by 3.3% to EUR 1539 million) and a significant decline in the negative balance of foreign trade in fish, seafood and their products (up to over EUR 100 million). In 2014, net imports of the fisheries sector will increase by about 37 thousand tonnes to about 260 thousand tonnes compared to the previous year. Foreign trade in fish was dominated by salmon, whose share it its value was over 50%.

At the end of the third quarter of 2014, 247 plants authorised to trade in the European Union were engaged in fish processing in the country. Plants employ-

Balance of fish and seafood in Poland ('000 tonnes of live weight of fish)

Item	2010	2011	2012	2013	2014 E
Marine catches	170.8	179.9	179.7	195.4	165.7
including: Baltic catches	110.1	110.8	120.6	134.0	120.7
deep-sea catches	60.7	69.1	59.1	61.4	45.0
Freshwater catches and aquaculture	45.1	48.3	50.4	49.8	52.5
Total domestic catches	215.9	228.2	230.1	245.2	218.2
Imports	778.3	774.0	770.6	836.7	840.0
Exports	492.1	520.7	552.5	613.5	580.0
Supply of fish for consumption to the domestic market^a	500.9	472.7	448.2	468.4	478.2

^a supply of fish to the market does not include deep-sea catches processed into fishmeal and not intended for consumption (2010 – 1.2 thousand tonnes, 2011 – 8.8 thousand tonnes), E – estimate

Source: NMFRI data and IAFE-NRI estimates based on IFI data.

ing over 50 persons reported a 12.7% decline in fish processing in the first half of 2014, which amounted to 187.4 thousand tonnes and resulted mainly from a drop in both sprat catches and frozen fish production (by 50%). Compared to the previous year, smoked fish production (especially salmon) decreased due to lower smoked fish exports. However, the volume of fish processed into marinade increased (by 3.5%), so did the volume of frozen and fresh sea fish processed into fillets (by 6.4%). It is estimated that throughout the year, total production in the fish processing sector will be lower

by over 2% than in the previous year, reaching 456 thousand tonnes. In the first half of 2014, the financial and economic standing of fish processing companies improved significantly. Net profit exceeded PLN 70 million, given sales proceeds stabilised at the previous year's level. It is expected that the production value of fish processing plants in Poland in 2014 will amount to PLN 8.5 billion in total and will be the highest ever.

Lower prices of numerous imported fish species and other food products, as well as deflation clearly determine fish

product prices in 2014. In the first three quarters of 2014, retail fish and seafood prices were on average 0.3 % higher than in the corresponding period of the previous year; however, these prices were 1.0% lower in September this year compared to September 2013. If these trends remain similar in the last months of 2014, we may observe a decline in annual average prices for the first time in a decade. Sales prices are, however, higher than a year ago (by 2.2% since the beginning of the year), which may indicate a fall in marketing margins.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna 2 egz. w 2014 r.:
wersja papierowa/wersja elektroniczna – 42 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przysyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433

W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1732-5889

CENA 21 ZŁ

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2014 roku wynosi 42 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>